

3die Behandling, men som blev udstemt i det andet Thing. Jeg kan ikke andet end i høi Grad beklage, at den høitærede Minister ikke har troet at kunne gaa ind paa dette Forslag og at faae det andet Thing til at slutte sig dertil. Jeg tør nok sige, at dette Things Flertal i sin Behandling af denne Sag er gaaet de Fordringer, der desangaaende ere stillede fra den anden Side, mere end Halvveien imøde. Ved 2den Behandling af Finantslovsforslaget havde man fra Udvalgets Side antydet et Forslag, der nærmest svarede til de Ønsker, vi maatte nære, naar man overhovedet skulde gaa ind paa at tilstaa Bidrag af Statskassen til Almueffskolelærerne; men efter den Stemning, der var tilstede her i Thinget, fandt Flertallet i Finantsudvalget, at det burde gaa saa vidt, som det var muligt for at opnaae et praktisk Resultat. For at vise dette, var det, at vi endog opgave visse principielle Ansættelser, som indholdtes i det Forslag, vi havde anbefalet ved 2den Behandling, idet vi opgave saavel Beregningen efter Skolepenge som Medoptagelse af Friskolelærerne i Forslaget. Vi gjorde det i den sikkre Tro, at vi derved vilde være komne til et Punkt, hvor vi kunde have opnaaet et virkelig praktisk Resultat af disse Forhandlinger, men dette har ikke viist sig. Forslaget er ved tredie Behandling gaaet fra os over til det andet Thing med en Udtalelse om, at dette var et Forslag, som vi ikke for Diebliffet kunde tillægge den politiske Betydning, at vi derved kunde eller vilde reise nogen parlamentarisk Kamp, der vilde angaa Finantslovens Tilbliven overhovedet. Det er altsaa i Overensstemmelse hermed, at vi, hvor meget vi end maa beklage det, ikke finde det rigtigt at gjenoptage og at fastholde dette Forslag for i Mar. og intet af de Forslag, her foreligge, forekommer mig at være antageligt. Kunde man se bort fra de formelle Indvendinger, der kunne gøres imod det af det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (S. Kruse) stillede Forslag, vilde jeg sige, at jeg med Hensyn til disse Forslags egentlige indre Egenstaber vilde være meget i Tvivl om, hvilket af dem jeg vilde foretrække. De have begge det tilfælles, at de søge at komme bort fra saadanne bestemte Regler, hvorved man vilde anerkjende Rigsdagens Medbestligningsret med Hensyn til denne Bevillings Uddeling; i saa Henseende stemme de begge godt overens. De have friet Rigsdagen for enhver Andel saa vel som for ethvert Ansvar for disse Midlers Anvendelse, men gaar man videre, vil man finde, at disse Forslag i deres videre Udførelse ganske vist blive hinanden modsatte, dog paa en saadan Maade, at jeg er i Tvivl om, hvilket af dem der er at foretrække. Det af det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds stillede Forslag gaar ud paa at yde Tilskud af Statskassen til de Lærere, som faae et saadant af Kommunerne, og dette Forslag sætter altsaa en Præmie paa at faae Kommunerne til at yde Tilskud til deres Skolelærere.

Der er noget Praktisk i denne Tante, som aabenbart vilde bidrage til at gjøre Kommunerne mere beredvillige til at yde saadanne Tillæg, end de ellers vilde være; men ærede Medlemmer ville se, at Forslaget har den store Ulempe, at det derved kommer til at give til dem, der faae, men Intet giver til dem, der Intet faae, og at de, der muligvis vilde være allermeest traengende, faae mindst Del i Tillæget. Det er altsaa et Præmiesystem for de Kommuner, der gjøre noget Godt, som det ærede Medlem vil opstille, hvorimod det Forslag, som nu findes paa Finantsloven, som er tiltraadt af Ministeren, og som er indsat af det andet Thing, gaar den modsatte Vej, idet det opstiller en Præmie for de Kommuner, der Intet gjøre. Ærede Medlemmer vilde nemlig se, at Forslaget gaar ud paa, at Statskassen skal yde Tilskud til de Skolelærere, som have utilstrækkelige Lønninger, og man maa jo antage, at det nærmest maa være dem, hvem Kommunerne intet Tillæg have ydet; thi om dem, som have faaet Tillæg, kan man dog ikke antage, at de ere utilstrækkeligt lønnebe; de utilstrækkeligt lønnebe vilde sandsynligvis være dem, som intet Lønningstillæg have faaet af Kommunerne. Dette Forslag gaar altsaa ud paa, at det netop er saadanne Lærere, som intet Lønningstillæg have faaet af Kommunerne, til hvilke Statskassen skal yde det, eller med andre Ord, det er en Præmie for de Kommuner, som intet Lønningstillæg vilde give deres Lærere. Det er altsaa et Præmiesystem, der opstilles i hvert af disse Forslag, men Die-medet gaar i modsat Retning. Jeg gjentager, at jeg er meget i Tvivl om, hvilket det er foretrække, men jeg er tilbøielig til at sige, at hellere gaar med det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (S. Kruse), der stiller Præmie for de Kommuner, som gjøre Noget, end med den ærede Minister og det andet Thing, der stille Præmie for de Kommuner, som Intet ville gjøre. Efter hvad den ærede Minister her har udtalt, maa jeg nemlig antage, at man vil gaa ud fra de nu bestaaende Lønninger, og at dette Forslag ikke skal staa i nogen Forbindelse med de foraarbede Planer, den ærede Minister forøvrigt nærer; men skal det ikke det, forekommer det mig indlysende, at det af Ministeren tiltraadte Forslag er overmaade lidet anbefalelsesværdigt, og jeg begriber ikke, hvorledes Mindretallet her efter denne Forklaring af den ærede Minister vil være tilbøielig til at stemme derfor. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke har opfattet Forslaget paa den Maade; thi jeg har saa stor Agtelse for den ærede Ministers Erkjendelse af, hvad der er retfærdigt eller billigt, at jeg ikke troede, han kunde tiltræde et Forslag, der saa lidt er i Besiddelse af disse Egenstaber, dersom den Opfattelse, som er gjort gjældende af den ærede Minister, er rigtig. Jeg har tværtimod troet, at det Forslag, her foreligger, i Virkeligheden var akkurat det samme